

Sygn. akt I ACa 1220/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 lutego 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSA Dariusz Limiera

Sędziowie: SA Małgorzata Stanek

SO del. Ryszard Badio (spr.)

Protokolant: st. sekr. sąd. Katarzyna Olejniczak

po rozpoznaniu w dniu 18 lutego 2016 r. w Łodzi na rozprawie

sprawy z powództwa **R. K.**

przeciwko (...) **Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością - spółce komandytowej z siedzibą w Z.**

o zapłatę

na skutek apelacji strony pozwanej

od wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi

z dnia 26 czerwca 2015 r. sygn. akt X GC 150/15

1. oddała apelację;
2. zasądza od (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością - spółki komandytowej z siedzibą w Z. na rzecz R. K. kwotę 1.800 (jeden tysiąc osiemset) zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Sygn. akt I ACa 1220/15

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Okręgowy w Łodzi w sprawie z powództwa R. K. przeciwko (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w Z. o zapłatę kwoty 91.822,44 zł, po rozpoznaniu zarzutów od nakazu zapłaty z dnia 21 stycznia 2015 r. w sprawie X GNc 16/15, orzekł w sposób następujący:

1. utrzymał w mocy opisany wyżej nakaz zapłaty w zakresie kwoty 41.822,44 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 4 grudnia 2014 r. do dnia zapłaty;
2. uchylił opisany wyżej nakaz zapłaty w zakresie kwoty 50.000,00 zł z ustawowymi odsetkami do dnia 4 grudnia 2014 r. do dnia zapłaty i umorzył postępowanie w tej części;
3. uchylił opisany wyżej nakaz zapłaty w zakresie rozstrzygnięcia o kosztach postępowania i zniósł koszty postępowania pomiędzy stronami.

W uzasadnieniu Sąd pierwszej instancji wyjaśnił, że wobec treści art. 493 § 3 k.p.c. nie mógł uwzględnić podniesionego przez pozwaną spółkę zarzutu potrącenia i oddać powództwa w zakresie kwoty 41.822,44 zł.

W apelacji dotyczącej punktu 1 wyroku Sądu Okręgowego, pozwana spółka zarzuciła błędne przyjęcie przez Sąd, że przedstawione przez pozwanego dokumenty, załączone do zarzutów, w postaci oświadczenia o potrąceniu faktury nr (...), obciążającej powoda na kwotę 62.555,06 zł; pisma powoda z dnia 15 grudnia 2014 r., uznającego zasadność żądania pozwanej zapłaty za bednarke, drut odgromowy, elementy elektryczno – oświetleniowe oraz rury, na kwotę 27.962,70 zł oraz oświadczenia o otrzymaniu kwoty 20.000,00 zł przez powoda nie spełniają wymogu dokumentów w znaczeniu art. 485 k.p.c., umożliwiających potrącenie.

W związku z tym pozwana spółka wniosła o zmianę zaskarżonego orzeczenia przez oddalenie powództwa lub ewentualnie umorzenie postępowania. Wniosła też o obciążenie powoda kosztami procesu za postępowanie odwoławcze, w tym kosztami zastępstwa procesowego.

Na rozprawie apelacyjnej pełnomocnik powoda wniósł o oddalenie apelacji i zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Sąd Apelacyjny zaakceptował i przyjął za własne ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd pierwszej instancji.

Zarzuty apelacji okazały się chybione.

Słusznie Sąd Okręgowy uznał, że wystawiona przez pozwaną spółkę faktura nr (...) (k. 46) nie spełnia wymogów określonych w art. 485 § 1 pkt 3 k.p.c. Nie zawierając podpisu powoda, nie może być bowiem traktowana jako zaakceptowany rachunek.

Do zaakceptowania rachunku (faktury nr (...)) nie doszło także podczas formułowania przez powoda pisma z dnia 15 grudnia 2014 r. (k. 47 - 49). Pismo to zakończone bowiem zostało przez powoda jednoznacznym stwierdzeniem: „w związku z powyższym zestawieniem, w naszej ocenie czytelnym i zrozumiałym, nie możemy akceptować wystawionych przez Państwa faktur o numerach (...) i FA (...)...”.

Owszem, w piśmie z dnia 15 grudnia 2014 r. powód zaakceptował swoje zobowiązanie względem pozwanego z tytułu dostawy na potrzeby inwestycji w C.: bednarke i drutu odgromowego za kwotę brutto 1.027,00 zł, elementów elektryczno – oświetleniowych za kwotę brutto 6.465,52 zł i rur za kwotę brutto 20.470,18 zł, ale ze stanowiska powoda nie wynika aby uznał żądanie zapłaty łącznej kwoty 27.962,70 zł, stanowiącej część faktury (...). Przeciwnie, w piśmie z dnia 15 grudnia 2014 r. powód wskazał, że z tytułu wykonania robót na terenie inwestycji w C., nawet po uwzględnieniu wartości dostarczonych przez pozwaną towarów, pozostaje wierzycielem pozwanej spółki na kwotę łączną 32.196.34 zł + 8.190,00 zł = 40.386,34 zł. Pamiętać zaś należy, że dochodzone przez powoda w niniejszej sprawie roszczenie nie dotyczyło inwestycji w C., a inwestycji w W..

Skoro więc powód w piśmie z dnia 15 grudnia 2014 r. zajął stanowisko, że pozostaje wierzycielem z tytułu inwestycji w C., nawet po uwzględnieniu wartości materiałów instalacyjnych wymienionych w apelacji, to stanowisko takie nie mogło być potraktowane jako uznanie długu z tytułu dostawy tychże materiałów instalacyjnych – umożliwiające dokonanie potrącenia. Nie spełniało bowiem warunków uznania właściwego, o którym mowa w art. 485 § 1 pkt 3 k.p.c.

Zestawienie dokumentów przedstawionych przez pozwaną spółkę, dotyczących inwestycji w C. - w postaci: umowy z dnia 11 czerwca 2014 r., faktury nr (...), oraz pisma powoda z dnia 15 grudnia 2014 r., w którym powód potwierdził otrzymanie od pozwanej materiałów instalacyjnych objętych częściowo wymienioną fakturą, wprawdzie wypełniało dyspozycję art. 485 § 2a k.p.c. i umożliwiałoby wydanie nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym, ale niestety nie dawało podstawy do zgłoszenia skutecznego zarzutu potrącenia w postępowaniu wywołanym zarzutami od nakazu zapłaty.

Przepis art. 485 § 2a k.p.c. został bowiem wprowadzony do kodeksu postępowania cywilnego w dniu 1 stycznia 2004 r. celem ułatwienia dochodzenia należności i odsetek na podstawie ustawy z dnia 12 czerwca 2003 r. o terminach

zapłaty w transakcjach handlowych (Dz.U. Nr 139, poz. 1323). Przepis ten, wprowadza więc tylko domniemanie istnienia wierzytelności o zapłatę wynagrodzenia lub ceny sprzedaży, wynikającą z faktu wykonania zobowiązania niepieniężnego. Podkreślić należy odrębność redakcyjną tego przepisu od przepisu art. 485 § 1 k.p.c. O ile w paragrafie pierwszym ustawodawca zezwolił na wydanie nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym w przypadku gdy okoliczności uzasadniające dochodzone żądanie są udowodnione dołączonym do pozwu dokumentami wymienionymi w czterech punktach, o tyle w treści paragrafu 2a nie ma mowy o udowodnieniu okoliczności uzasadniających żądanie zapłaty, a wyłącznie o udowodnieniu warunków umowy, faktu wykonania świadczenia niepieniężnego oraz faktu doręczenia rachunku dłużnikowi. W pierwszym przypadku wierzytelność zarówno co do zasady jak i wysokości jest potwierdzona albo przez treść urzędową, albo przez podpis dłużnika. Przypadek drugi opiera się zaś tylko na domniemaniu zasadności roszczenia o zapłatę, wynikającego z faktu spełnienia świadczenia niepieniężnego.

Skoro zatem przepis art. 493 § 3 k.p.c. stanowi, że do potrącenia w postępowaniu nakazowym mogą być przedstawione tylko wierzytelności udowodnione dokumentami, o których mowa w art. 485, to dalece wątpliwe jest przedstawienie do potrącenia wierzytelności, które z takiego waloru nie korzystają. Zasada racjonalnego ustawodawcy wyklucza bowiem aby w oparciu o dwa artykuły tego samego aktu prawnego możliwa była inna interpretacja. Przepis art. 485 k.p.c. tylko w paragrafie pierwszym wymienia dokumenty, które udowadniają okoliczności uzasadniające żądanie zapłaty. Procesowy zarzut potrącenia przedstawiony w zarzutach od nakazu zapłaty musi więc opierać się również na takich samych dokumentach.

Nawet jeśli nie uznać tezy przedstawionej powyżej, to podkreślić trzeba sformułowanie „wierzytelności udowodnione” użyte w art. 493 § 3 k.p.c. Trudno natomiast mówić o udowodnieniu wierzytelności pozwanej spółki w zakresie kwoty 27.962,70 zł skoro w piśmie z dnia 15 grudnia 2014 r. powód jednoznacznie zakwestionował po swojej stronie jakiegokolwiek zadłużenie z tytułu inwestycji w C., a co ca tym idzie z tytułu faktury (...). Jak wyjaśnił Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 6 sierpnia 2015 r. sprawie V CSK 668/14 (L.) „przepis art. 493 § 3 KPC stawia warunek udowodnienia dokumentami wskazanymi w art. 485 KPC wierzytelności przedstawionych do potrącenia. Nie mogą to być wierzytelności sporne, których podstawa lub wysokość jest wątpliwa”.

Waloru dokumentu, o którym mowa w art. 485 k.p.c. nie spełniało również oświadczenie powoda podpisane w dniu 4 grudnia 2014 r. Z oświadczenie tego wynika przecież tylko to, że otrzymał on od A. D. kwotę 20.000,00 zł celem rozliczenia pozwanej spółki. Nie wynika zaś z niego, że wpłata ta nie miała żadnej podstawy prawnej lub była nienależna. A. D. spłacił bowiem dłużnika, czyli pozwaną spółkę. Nie sposób więc twierdzić, że w zakresie wymienionej wpłaty pozwana spółka pozostawała wierzycielem powoda; mogła się domagać zwrotu tej kwoty, albo przedstawić ją do potrącenia.

Powód w sposób wyczerpujący wyjaśnił okoliczności dokonania przez A. D. tej wpłaty. Wskazał, że w istocie dostał od wymienionej osoby przelew na kwotę 30.000,00 zł – z dnia 8 listopada 2013 r., a wszystko to celem rozliczenia inwestycji wcześniejszej - w S.. Nie zostało w ogóle logicznie uzasadnione, dlaczego pozwana spółka miałaby poprzez A. D. wpłacać pozwanemu kwotę 30.000 zł a konto przyszłych inwestycji, co do realizacji których żadna ze stron nie miała jeszcze pewności. Argumenty powoda, że rozliczenie inwestycji w S. musiało się odbyć poprzez rachunek A. D., ze względu na brak środków na rachunku pozwanej (k. 91) było więc zdecydowanie bardziej wiarygodne, tym bardziej że dokumenty przedstawione przez pozwaną przy piśmie procesowym z dnia 25 maja 2015 r. (k. 73 – 83), celem wykazania, że inwestycja w S. została w całości rozliczona dowodziły w istocie tezy przeciwnej. Przy piśmie tym oraz w jego treści pozwana spółka wymieniła bowiem cztery faktury wystawione przez powoda za S., na łączną kwotę 188.431,47 zł brutto i pięć dowodów wpłaty przez pozwaną na łączną kwotę 159.526,47 zł. Pozwana spółka nie wykazała więc wpłaty równicy w kwocie 28.905,00 zł stanowiącej odpowiednik faktury nr (...). Wobec niewykazania wpłaty kwoty 28.905,00 zł przez pozwaną spółkę racjonalne było twierdzenie, że obowiązek ten wykonał za nią jej wspólnik A. D., przelewając powodowi kwotę tylko nieznacznie wyższą.

Z przyczyn podanych wyżej Sąd Apelacyjny oddalił apelację na podstawie art. 385 k.p.c.

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd Apelacyjny orzekł na podstawie art. 98 § 1 k.p.c., przy czym na koszty te składało się wyłącznie wynagrodzenie pełnomocnika powoda ustalone na podstawie obowiązujących przepisów, stosownie do wartości przedmiotu zaskarżenia.